

**ПРОГРАМА ЗА
ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА БЕЛЕНЕ
2021-2028**

РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОПИСАНИЕ	4
1. Местоположение.....	4
2. Абиотични фактори	5
3. Ботаническа характеристика.....	7
III. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ В ОБЩИНА БЕЛЕНЕ – ВИДОВЕ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ НАХОДИЩА, УСЛОВИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ.....	9
IV. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И РЕСУРСИТЕ ОТ ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ, ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО ИМ ПОЛЗВАНЕ.....	45
V. ПРИОРИТЕТНИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ И РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЛЕЧЕБНИТЕ РАСТЕНИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА РЕДКИ ИЛИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ.....	49

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Раздел „Лечебни растения“ е разработен към Общинската програма за опазване на околната среда на Община Белене за периода 2021-2028 г. във връзка с изискванията на чл. 50, т. 3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР, ДВ бр. 29/2000 г. изм. ДВ бр. 96/2017 г.) и Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.).

Основна цел на Приложението е опазване на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси на територията на Община Белене и осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фонд.

Специфичните цели са следните:

- Опазване естествените находища на лечебни растения в Община Белене от увреждане и унищожаване;
- Осигуряване на устойчивото ползване на лечебните растения, недопускащо намаляване на генетичния и/или ресурсния им потенциал;
- Постигане на ефективно прилагане на изпълнителната и контролната дейности на Община Белене, регламентирани в Закона за лечебните растения

Разделът включва информация за видовете лечебни растения, местообитанието им, разпространението им, режимът на тяхното ползване, прогнозните количества суровина, морфологичните части, предмет на събиране, на които може да разчита местната икономика. Разделът представя и информация за необходимите мерки за опазване на лечебните растения и техните местообитания и находища.

България е единствената страна в Европейския съюз, която има специален Закон за лечебните растения, защото единствено тук се събират билки от дивата природа и то в огромни количества.

Законът за лечебните растения е специализиран закон, който урежда обществените отношения, възникващи във връзка с лечебните растения и получаваните от тях билки. Неговата основна цел е осигуряване на условия за устойчиво развитие на ресурсите в дългосрочен план. Най-важните характеристики на закона са свързани с формулирането на принципите за опазване на лечебните растения в природата, регламентиране на типовете ползване, обвързване на ползването на ресурсите с мониторинг на състоянието им и количествените им запаси, разработване на планови документи за управление, въвеждане на система за регулирано ползване на видове с ограничени запаси в природата и регламентиране на задълженията на органите на управление и търговските субекти – билкозаготвителите и фирми, потребители на лечебни растения.

Според закона, лечебните растения са национално богатство и ползването им със стопански цели е обвързано с издаване на разрешително за ползване и заплащане на тарифна такса. Именно това налага необходимостта от разработването на Раздел Лечебни растения, тъй като без наличието на подобен планов документ, който да предоставя

информация за лечебните растения на дадена територия, техните находища и ресурсни възможности, не е обосновано и не следва да се осъществява ползване и издаване на позволителни за ползване от съответния собственик на територията (община, държавно лесничество, областна управа и т.н.). В закона са регламентирани задълженията на органите на изпълнителната власт, като за Кмета на общината те са следните:

Чл. 46. Кметът на общината ръководи изпълнителната дейност на общината във връзка с ползването, опазването и култивирането на лечебните растения, като:

- 1. организира изпълнението на дейностите по отношение на лечебните растения, включени в общинската програма за опазване на околната среда;*
- 2. издава позволителни за ползване на лечебните растения от земи, води и водни обекти - общинска собственост;*
- 3. издава удостоверения за билките от култивираните лечебни растения;*
- 4. предоставя на министъра на околната среда и водите информация за нуждите на наблюдението и оценката на лечебните растения и на създаването и поддържането на специализираните карта и регистър за тях*

Към Закона за лечебните растения до настоящия момент са разработени и публикувани две наредби - Наредба № 2 от 20 януари 2004 г. на МОСВ за правилата и изисквания за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения и Наредба №5 от 19 юли 2004 г. на МЗ и МОСВ за изискванията на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки.

Освен специализирания закон – Закона за лечебните растения, към проблематиката на лечебните растения имат отношение и други два закона – Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии.

Законът за биологичното разнообразие урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България. То представлява многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите. Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) определя защитените за територията на страната растителни видове – тези, включени в Приложение 3. Защитени от ЗБР са 61 вида лечебни растения. Видовете растения, обявени за защитени, съгласно ЗБР и попадащи в списъка на приложението към чл. 1 ал. 2 на ЗЛР се опазват съобразно разпоредбите на ЗЛР, а именно:

Чл. 14 (2) За диворастящите защитени лечебни растения се забранява:

- 1. сеченето, брането, късането, изкореняването, хербаризирането независимо от тяхното състояние и фаза на развитие;*
  - 2. унищожаването и увреждането на находищата им;*
  - 3. притежаването, пренасянето, търговията и изнасянето зад граница в свежо или изсушено състояние на цели растения или на части от тях;*
  - 4. събирането на семена, луковичи, коренища и други репродуктивни органи.*
-

(3) За защитените лечебни растения се допускат изключения по ал. 2, т. 1, 3 и 4 със заповед на министъра на околната среда и водите, когато екземплярите са предназначени за:

1. проучвания от научни институции, създаване и попълване на колекции към природонаучни музеи, висши учебни заведения, ботанически градини и дендрариуми;

2. създаване на насаждения за култивирано отглеждане;

3. възстановяване на нарушени популации в естествената им среда или за повторното им въвеждане в природата.

Законът за защитените територии урежда категориите защитени територии, тяхното предназначение, режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. Съгласно чл. 4 ал. 2 от ЗЗТ Опазването и ползването на лечебните растения в защитените територии се уреждат с отделен закон – Закона за лечебните растения. Законът за защитените територии регламентира изискванията за опазване на биологичното разнообразие от лечебни растения в отделните категории защитени територии – резервати, национални паркове, природни забележителности и поддържани резервати, природни паркове и защитени местности (чл. 15 от ЗЗТ).

На територията на Община Белене се намират следните защитени територии: Резерват “Китка”, Резерват “Милка”, Поддържан резерват “Персински блата”, Природен парк “Персина”, Защитена местност „Персин“, Защитена местност „Персин – изток”, Защитена местност „Киселец” при стопанисването и управлението на които, Общината има следните задължения по Закона за лечебните растения:

Чл. 15. (1) За опазване на биологичното разнообразие от лечебни растения в защитените територии и на естествените процеси във включващите ги екосистеми се спазват следните изисквания:

(3) При управлението на природните забележителности се предвиждат мерки за опазване на лечебните растения, чиито находища са на тяхна територия, в допълнение към мерките за опазване, укрепване и възстановяване на природните забележителности

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОПИСАНИЕ

1. Местоположение

Община Белене е разположена в Свищовско-Беленската низина, в централната част на Дунавската равнина, непосредствено до река Дунав. Намира се в Централна Северна България и попада в териториалните граници на област Плевен. На север граничи с река Дунав, на запад с община Никопол, на юг с община Левски, а на изток с община Свищов. Територия на община Белене е с площ от 285 046 дка.

По-голямата част от територията на общината е заета от алувиалната повърхнина на Свищовско-Беленската низина и островите от Беленската островна група. Островите са дванадесет малки и два по-големи – Голяма Бързина и Персина. Персина е най-големията

български остров – 45 кв.м. На острова има три големи блата, остатък от стари „затони“ – „Мъртвото блато“, „Дульова бара“ и „Песчина“, които са обявени за резерват „Персински блата“. Преди андигирането на р. Дунав през 1947 г. в Свищовско-Беленската низина също е имало големи блата – Беленското с площ около 1000 ха, заграждащо острови Вратница, Дековското, Татарското и Кайкуша. Беленската низина се ограничава от юг от склоновете на Никополската и Свищовската височини. Те представляват льосово-глинеца повърхнина, ерудирана и разчленена от няколко малки рекички, минаващи през селата Бяла вода (Белдъзка бара), Кулина вода, Петокладенци и Татари (Барата), всички вливащи водите си в Свищовското и Беленското блато (бивши). Тези рекички са маловодни с кратко пролетно пълноводие и снежно-дъждовен режим. На мястото на бившите блата има система от отводнителни и напоителни канали, свързани с река Дунав.

2. Абиотични фактори

Абиотичните фактори са основни средообразуващи фактори, определящи характера на растителността. Към тях се отнасят климатичните (светлина, топлина, вода, вятър), почвените (механичен състав, химични и физични свойства) и орографските (надморска височина, релеф и др.).

• Климат

Община Белене попада в централната част на Средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина, в умерено-континенталната климатична подобласт от Европейско-континенталната климатична област. Зимата тук е една от най-студените за условията на България, а лятото е горещо. Пролетта започва рязко изведнъж, понякога с високи температури от средата на месец март и към месец май се установява типично лятно време. През различните години лятото върви от дъждовно начало, влажно и променливо време по средата и сухо, горещо и ветровито време към края (август и септември). Тенденцията е редуване на сухи и дъждовни години. Хладното есенно време започва към средата на октомври, като се наблюдава удължаване на есента до средата на месец декември. Мъгли започват да се появяват още в края на септември, а първите есенни слани се образуват в началото на м. ноември. Типичните зимни снеговалежи започват много късно, най-рано в края на декември или дори чак през януари. Истинските зимни студове са от порядъка на минус 10°C, минус 14 – 15°C, в изключително студени зими (като например през 2012 г.) до минус 25 - 26°C.

Абсолютната минимална температура за станция Свищов (79 м) е -28,0°C (през януари), за станция Сомовит (28 м) -29,0°C (през февруари). Средната юлска температура е около 23,5°C. Абсолютните максимални температури са през август: 43,0°C (Свищов), 40,4°C (Сомовит).

Атмосферното налягане (барометрично) за гр. Белене с надморска височина 28 - 30 m, е 997 mbar и стандартно отклонение ± 25 mbar, в зависимост от другите параметри на атмосферата (температура, влажност, вятър и други).

В годишен размер максималната сумарна слънчева радиация се наблюдава в юни - юли (506 cal/cm²). Най-малък поток сумарна радиация е отбелязана в декември - януари (88 - 84 cal/cm²). Годишната сумарна радиация съставлява 3 649 cal/cm²

В течение на една година има около 100 ясни и толкова облачни дни. Останалото време е с променлива облачност. Най-многобройни ясни дни се наблюдават в м. август (17 дни). През годината се случват средно около 25 дни с бури. Най-много те се случват през юни. За 20-годишен период са наблюдавани и отбелязани 68 случая с виелици през зимния период.

Районът се характеризира като един от сухите за страната. Средногодишният валеж е 528 mm срещу 650 mm за страната. Режимът на валежите е изразено континентален с максимум през септември — 611 mm и минимум през януари — 29 mm. По време на зимния сезон се наблюдават 19% от валежите, през пролетта - 27%, а по време на летния сезон - 33%, а останалите двацет и един процента по време на есенния сезон. Максималното средно месечно количество на валежите е през юни (91 mm). Градоносни валежи са характерни през летния сезон. Честотата им е сравнително малка. Няма статистика за градоносни валежи в общината.

Устойчива снежна покривка не се образува всяка зима. Тя е със средна продължителност около 15 дни. Средната дебелина на покривката е около 15 cm. Начална дата на образуване на снежна покривка е около 20 декември, а на разтопяване - 13 март.

Средната годишна, относителна влажност на въздуха е 73%. В течение на година количеството дни с мъгли съставлява средно 39 дни и максимално 65 дни.

- **Почви**

Община Белене е разположена в Северно-Българската лесо-степна почвена зона, в Централната Крайдунавска почвена провинция - най-богатата на черноземи провинция в страната. По дунавските острови и заливната тераса на низината се срещат алувиални, алувиално-ливадни, ливадно-блатни и други типове почви. Доминират черноземите (карбонатни/кестеняви – calcaric/kastanik, CHk; обикновени – haplic, CHh; глееви - gleyic CHg; лесивирани - luvic, CHl). Специфични са по-обширните площи на фаоземите обикновени (haplic, PHh); лувикови (luvic, PHl); пясъчните (Arenosols); засолените (Solnochaks). По дунавските острови и заливната тераса на низината се срещат алувиални, алувиално-ливадни и блатни почви.

Почвите в низината и островите са алувиално ливадни, ливадно блатни и ливадно черноземни. По хълмовете преобладават карбонатните, слабо мощни и типичните плитко мицеларни черноземи. Те са благоприятни за земеделието и затова по-голяма част от територията на общината е стопански усвоена.

- **Релеф**

Релефните форми са равнинни от бреговата ивица с постепенно преминаване към ниско хълмисти към вътрешността, където се намират югоизточните части на Никополско плато. Средната надморска височина е 20,8 м. Най-високата точка в територията се намира при село Деков – 35м., а най-ниската при град Белене – 20 м. Наблюдава се слабо разчленяване при земната повърхност в близост до бреговата ивица в следствие на водните канали. В югозападно направление по-силно разчленяване има при долината на река Осъм.

Територията на града попада в част от заливната тераса на река Дунав, в която е изградена мрежа от помпени станции и отводнителни и напоителни канали. С построяването се пресушават Беленското и Свищовското блата и се усвоява плодородната земя на Беленската низина. Тя е една от най-големите и плодородни низини по Българското Дунавско крайбрежие, разположена между Свищов и Никопол с дължина от около 38 км. Представлява старо, изоставено легло на река Дунав, запълнено с наносни материали и лъос. Преобладаващият релеф на община Белене е равнинен и слабо хълмист. Територията ѝ изцяло попада в Средната Дунавска равнина. На север, покрай река Дунав се простира западната част на обширната Свищовско-Беленска низина, която обхваща около 120 км² от територията на общината.

Районът на община Белене попада в Северно-българската зонална ландшафтна област на Дунавската равнина, респективно в северната Дунавско-равнинна подобласт, в която се включва Свищовско-Беленската низина. Върху територията на община Белене могат да се определят следните групи съвременни равнинни природни ландшафти:

- Ландшафти на ливадно-степните алувиални низини и острови със средна степен на земеделско усвояване;
- Ландшафти на ливадно-блатните алувиални низини със сравнително малка степен на земеделско усвояване;
- Ландшафти на гористите низини върху заливната тераса и островите;
- Ландшафти на черноземно-степните платовидни равнини на лъосови скали с висока степен на земеделско усвояване;
- Ландшафти на черноземно-степните склонове на междудолинните плата и ридове със средна степен на земеделско усвояване.

3. Ботаническа характеристика

Съгласно биогеографското райониране на България, Община Белене спада към Севернобългарски район, който обхваща цялата територия на България северно от главната верига на Стара планина и достига на изток до Черноморския район. Към него се отнасят и високите западни полета (Софийско, Радомирско и др. с ниските части на заобикалящите ги планини), чийто климат има същите черти, като тези на Северна България и обуславя съществуване на аналогична биота.

Умереноконтиненталният климат е благоприятен за разпространението на северна биота и намалява силно възможността за заселване на южни елементи. За района са характерни европейско-сибирските, средноевропейските, холарктичните и холопалеарктичните видове, както и доста степни форми в безлесните територии (особено в Североизточна България) и редица субмедитерански видове.

Севернобългарският район може да се раздели на 5 подрайона - Дунавски, Лудогорски, Добруджански, Предбалкански и Софийско-Радомирски - въз основа на биотични и физикогеографски особености.

Община Белене попада в Дунавски подрайон, който обхваща ивица край Дунав, ограничена на юг от Предбалкана и Лудогорието, а на изток - от Добруджа. В тази най-

равнинна част на нашата страна, прорязана от многобройни реки, първичната лесостепна растителна покривка (която в историческо време е била добре развита) е много силно редуцирана. Остатъци от някогашните горски формации може да се видят сега по терасите на десните брегове на реките. Те са съставени предимно от благун, цер, виргилиев и летен дъб. На места се срещат дръжкоцветен дъб и съобщества от мъждрян и липа. Освен това по бреговете и в дунавските острови се срещат гъсти върбови храсталаци. В малкото необработваеми участъци растителната покривка е съставена от широко разпространени средноевропейски, палеарктични, степни, рудерални, плевелни и др. треви. Особено характерни са съобществата от садина (*Chrysopogonetus grylli*).

Представителите на средиземноморската флора в подрайона са малко. Някои от тях са плюскачът, подземната детелина, монпелийският полипогон, бадемovidната круша (*Pyrus amygdaliformis*) и срещаният се у нас само в този подрайон вид *Convolvulus althaeoides* (изящна поветица). Стари реликти и ендемити от растенията липсват, ако не се смята срещаният се и в крайдунавската част на Румъния вид *Stachys arenariaeformis* (пясъковиден ранилист; вероятно неоендемит на тази част на Европа). Видове, които сега се срещат само в Дунавския подрайон, са: *Aldrovanda vesiculosa* (насекомоядно; у нас само в резервата “Сребърна”), *Stratiotes aloides* (алоевиден стратиотес; евросибирски вид), *Allium angulosum* (ръбестостъблен лук; евросибирски вид), *Dianthus carthusianorum* (картузиански карамфил; европейски вид), *Corispermum marschallii* (маршалова камилска трева; само по островите на Дунав; евросибирски вид), *Cicuta virosa* (воняща цикута; евроазиатски вид), *Rindera umbellata* (сенниковидна риндера; Сърбия, Югозападна Украйна), *Salvia scabiosifolia* (степен конски босилек; Крим), *Verbascum dieckianum* (диекианов лопен; балкански ендемит), *Heleocharis carniolica* (карниолска блатница; средноевропейски вид), *Thalictrum flavum* (жълто обичниче; евросибирски вид). Общ вид за Предбалканския и лудогорския подрайон е дунавският зановец (*Chamaecytisus danubialis*), който е субендемичен за Севернобългарския район и крайдунавската част на Румъния. Само в Дунавския и Предбалканския подрайон у нас се среща *Centaurea rumelica* (румелийска метличина), а само в Дунавския и Лудогорския подрайон - *Jurinea ledebourii* (източен миск). В Островското блато и Сребърненското блато расте водната роза (*Nymphaea*), която се среща у нас също в Аркутино и р. Ропотамо при Черно море.

Съществена роля за характера на растителността в Община Белене е изиграла човешката дейност. По-голяма част от територията на общината е стопански усвоена. Преобладават нивите, а по хълмовете има лозя и овощни градини. Край река Дунав и по островите големи площи са заети от тополови култури. Естествената растителност на общината е била предимно блатна и крайречна, днес запазена предимно на островите. Тревната растителност е запазена по стръмните склонове на височините. Там са съсредоточени естествените гори, предимно от липа и акациеви култури. Най-значителни са западно от село Бяла вода – м. Кованлъка. Местообитанията на растенията, определени като лечебни, съгласно Закона за лечебните растения могат да бъдат разделени на следните шест групи:

1. Блата, мочури, разливи, подходящи за водни и влаголюбиви лечебни растения. В миналото това е била най-голямата група, но поради пресушаването е намаляла неколкостранно.

2. Естествени заливни гори и тополови култури, подходящи за сенколюбиви и влаголюбиви лечебни растения.
  3. Умерено влажни ливади, подходящи за тревни, умерено влаголюбиви лечебни растения, разпространени вдолговете край барите, стичащи се от склоновете и поливадите на о-в Персина.
  4. Сухи ливади, пасища, мери, подходящи за сухолюбиви лечебни растения, главно тервисти, разпространени по склоновете на височините.
  5. Естествени, предимно липови гори и изкуствени акациеви култури, подходящи за сенколюбиви дървесни, храстови и тревни видове лечебни растения. Разпространени са предимно по склоновете на височините.
  6. Обработваеми площи и селища, подходящи за лечебни растения, подходящи за лечебни растения, спадащи към групата на плевелните и рудералите.
- Понастоящем територията на общината е подходяща за лечебни растения, спадащи към групите 1,2 и 6., по-малко за 4 и 5 и най-малко за група 3. Унищожаването на естествените блата и разливите се е компенсирало частично от системата отводнителни канали, рибарници и микроязовири.

III. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ В ОБЩИНА БЕЛЕНЕ – ВИДОВЕ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ НАХОДИЩА, УСЛОВИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ

На територията на община Белене се срещат различни видове лечебни растения. Находищата на лечебни растения на територията на общината са предимно повсеместно разпространени, някои се срещат по единично или на групи и се използват най-вече за лични нужди. В следващата таблица е представена основна информация относно лечебните растения, разпространени на територията на община Белене:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Вид	Семейство	Разпространение	Употребяема част	Допустимо количество съгл. чл. 5 от Наредба №2 (%)	Период на възстановяване съгл. чл. 6 от Наредба №2, години
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L. Лаваница	<i>Alismataceae</i>	Влажни и засъхващи места край р. Дунав, островите от Беленската група и вътрешните блата, край канали и разливи на гр. Белене – м. Кайкуша, м. Рибното, м. Шовене, м. Хисарлъка, м. Йоза, м. Слатина, с. Деков – м. Чернилица, с. Татари – м.Блатото, микроязовирите на с. Татари, с. Петокладенци – м. Малка оряица, с. Бяла вода – м. Таушана	Корен	до 40%	Не е необходим
<i>Cotinus coggygria</i> Scop. Смрадлика	<i>Anacardiaceae</i>	По крайнините на горския фонд по сухи каменисти места в с. Бяла вода – м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода, с. Татари	Листа	до 70 %	1 година
<i>Galanthus elwesii</i> Hook fill Елвезиево кокиче	<i>Amarilidaceae</i>	В горите и поляните край горския фонд в с. Бяла вода – м. Кованлъка		ЗАЩИТЕН вид, включен в Приложение № 3 на ЗБР	
<i>Leucojum aestivum</i> L. Блатно кокиче	<i>Amarilidaceae</i>	Среща се често навсякъде по островите от Беленската група, както и заливаемите естествени гори и топови култури, по-рядко на открити места – о-в Белене, о-в Голяма и Малка Бързина, о-в Китка,	Стръкове	Под ограничен режим на събиране	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		о-в Милка, о-в Магаряца, о-в Белица			
<i>Anethum graveolens L.</i> Обикновен копър	<i>Apiaceae</i>	Култивиран навсякъде на територията на общината като подправка	Листа, Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Anthriscus cerefolium (L.) Hofm</i> Див керевиз, азмацуг	<i>Apiaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община, често като плевел, край пътища и огради	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Bifora radians Vieb.</i> Лъчисто колендро	<i>Apiaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевича, пшеница)	Листа, Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Conium maculatum L.</i> Петнист бучиниш	<i>Apiaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община, често като плевел, край пътища, огради и обработваеми земи	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Eryngium campestre L.</i> Полски ветрогон	<i>Apiaceae</i>	Често срещан помери и ливади – гр. Белене – м. Бозалъка, м. Червени бряг, м. Хисарлъка, о-в Персина, с. Деков – м. Старата махала и м. Селището, с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Бялата чешма, м. Кривите долове, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Каладжи орман, м. Бурулица, м. Костов елак, с. Петокладенци – м.Кръстат дол, м. Поселището, м. Стоянова чешма, м.	Корен Стръкове	до 40 % до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		Правия камък, с. Татари – м. Пишмана, м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика			
<i>Heracleum sibiricum L.</i> Девесил сибирски	<i>Apiaceae</i>	Среща се често по влажни места в регулацията на селищата, край бари, реки, микроязовири, по островите на р. Дунав и край нея, практически на територията на цялата община.	Корени Листа	до 70%	Не е необходим
<i>Oenanthe aquatica L.</i> Обикновен воден морач	<i>Apiaceae</i>	На територията на цялата община в стоящи води, блата, отводнителни канали, разливи – гр. Белене – м. Шовене, м. Хисарлъка, м. Рибното, м. слатина, м. кайкуша, с. Бяла вода – м. Таушана, с. Деков – м. Чернилица, о-в Персина - блатата	Плодчета	до 80 %	Не е необходим
<i>Vinca herbacea W. et K.</i> Тревист зимзелен	<i>Aporcupaceae</i>	Среща се нарядко по сухи каменисти и скалисти места – с. Бяла вода – м. Хисарлъка, м. Кованлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода, с. Татари	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Arum maculatum L.</i> Петнист змиарник	<i>Araceae</i>	Среща се често предимно в горски фонд и крайнините му с. Бяла вода, с. Татари, с. Кулина вода и с. Петокладенци.	Грудки	Ресурсите му са ограничено използвани	2 години
<i>Hedera helix L.</i> Бръшлян	<i>Araliaceae</i>	Среща се в горския фонд на с. Бяла вода	Листа	Няма ресурсно значение	
<i>Aristolochia</i>	<i>Aristolochiaceae</i>	Широко разпространен на	Коренище	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>clematitis</i> Вълча ябълка		територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница), зеленчукови градини и лозя			
<i>Dryopteris filix-mas L.</i> Мъжка папрат	<i>Aspidiaceae</i>	Единично на о-в Китка	Коренище	Няма ресурсно значение	
<i>Achillea millefolium gr.</i> Бял равнец	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или порядко като плевел в обработваеми площи.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Anthemis cotula L.</i> Полско подрумиче	<i>Asteraceae</i>	Среща се наредко край селищата и по наносите край р. Дунав		Няма ресурсно значение	
<i>Anthemis tinctoria L.</i> Жълто подрумиче	<i>Asteraceae</i>	Видът е разпространен на територията на цялата община най-често по сухи рудерализирани места и в запустели ниви, на ерозирани терени.	Цветове	до 80 %	Не е необходим
<i>Arctium minus Bernh.</i> Малък репей	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или като плевел в обработваеми площи.	Корен	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Arctium tomentosum</i> Mill. Мъхнат репей	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и по-рядко в обработваеми площи.	Корен	до 70%	Не е необходим
<i>Artemisia absinthium</i> L. Горчив пелин	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и по-рядко в обработваеми площи.	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Artemisia annua</i> L. Едногодишен пелин	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища.	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Artemisia vulgaris</i> L. Обикновен пелин	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и по-рядко в обработваеми площи.	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Bellis perennis</i> L. Паричка	<i>Asteraceae</i>	Често срещан вид в горски фонд, в паркове и градини, край реките и барите – с. Бяла вода, с. Кулина вода, с. Петокладенци и с. Татари	Цветни кошнички	до 80 %	Не е необходим
<i>Carduus acanthoides</i> L. Късодръжков	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на	Надземната част с кошничките и листата без	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

магарешки бодил		селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи.	долната стъблена част		
<i>Carlina vulgaris L.</i> Обикновена решетка	<i>Asteraceae</i>	По сухи каменисти места в с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Деков – м. селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Правия камък, м. Кръстат дол	Корен	Под специален режим на опазване и ползване съгласно ежегодно издадена заповед на министъра на околната среда и водите	2 години
<i>Carthamus lanatus L.</i> Вълнест аспрут	<i>Asteraceae</i>	Сухи пасища и мери - в с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Деков – м. селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Правия камък, м. Кръстат дол	Надземната част с кошничките и листата без долната стъблена част	до 70%	Не е необходим
<i>Centaurea cyanus L.</i> Полска метличина	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница).	Цветове Цветни кошнички	до 80 %	Не е необходим
<i>Cichorium inthybus L.</i> Грапавоплодна синя жлъчка	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел,	Корен	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		край огради, пътища и в обработваеми площи.			
<i>Filaginella uliginosa</i> (L.) Opiz. Смилче (бял смил)	<i>Asteraceae</i>	По алувиални наноси край брега на р. Дунав и всички острови от Беленската група	Стръкове	Ресурсите му са ограничено използвани	
<i>Lactuca serriola</i> L. Компасна салата	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и в обработваеми площи.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Matricaria trichophylla</i> (Boiss.) Boiss. Влакнеста лайкучка	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви.	Цветни кошнички	до 80 %	Не е необходим
<i>Senecio vulgaris</i> L. Обикновен спореж	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и в обработваеми площи.	Цъфтящата надземна част	до 70%	Не е необходим
<i>Tanacetum vulgare</i> L. Обикновена вратига	<i>Asteraceae</i>	Среща се доста често край водоеми, отводнителни канали, блата, микроязовири, бари в Беленската низина – м. Шовене, м. Хисарлъка, м. Вратница, м. Рибното, м.	Стръкове	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		Таушана, м. Кайкуша, м. Слатина, м. Чернилица, край барите, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци, масово по островите на р. Дунав			
<i>Taraxacum officinale</i> Web. Лечебно глухарче	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел край огради, пътища и в обработваеми площи (ниви, зеленчукови градини, лозя).	Всички части на растението	до 70%	Не е необходим
<i>Tussilago farfara</i> L. Подбел	<i>Asteraceae</i>	Среща се често на територията на цялата община по влажни места край реки, бари канавки, в изкопи за чакъл и пясък, по бунища, в градските паркове.	Листа Цветни кошнички	до 70%	1 година
<i>Xanthium spinosum</i> L. Бодлив казашки бодил (рогачица)	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница).	Листа Стръкове Плодове	до 80%	Не е необходим
<i>Xeranthemum annuum</i> L. Едногодишно безсмъртниче	<i>Asteraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и в обработваеми площи.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Coryllus avellana</i> L.	<i>Betulaceae</i>	В горите на с. Бяла вода	Кора	Няма ресурсно	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Обикновена леска			Листа	значение	
<i>Anchusa officinalis</i> L. Лечебно винче	<i>Borraginaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и в обработваеми площи.	Листа Стръкове Корени	до 70%	Не е необходим
<i>Cerinth minor</i> L. Малък меденик	<i>Borraginaceae</i>	Покрайнините на населените места, мери в цялата община	Стръкове	Неопределено	
<i>Echium vulgare</i> L. Обикновено усойниче	<i>Borraginaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като плевел, край огради, пътища и в обработваеми площи.	Корени Листа	до 70%	2 години
<i>Heliotropium europaeum</i> L. Обикновена подсунка	<i>Borraginaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради и пътища, като плевел в обработваеми площи (ниви, зеленчукови градини, лозя).	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Pulmonaria officinalis</i> L. Лечебна медуница	<i>Borraginaceae</i>	В горите и около тях в с. Бяла вода – м. Кованлъка	Листа Надземната част по време на цъфтеж	Няма ресурсно значение	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Symphytum officinale</i> L. Черен оман	<i>Borraginaceae</i>	По влажни места в Беленската низина и островите, по-рядко покрай барите, минаващи през селата и край отводнителните канали и разливи на гр. Белене – м. Гърлата, м. Шовене, м. Рибното, м. Кайкуша, м. Слатина, с. Деков – м. Чернилица. Най-масово край каналите и блатата на о-в Персина.	Коренище	до 70 %	2 години
<i>Alliaria petiolata</i> (Bieb.) Cavata et Graub. Лъжичина	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и гори от всякакъв вид	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Alyssum alyssoides</i> L. Игловрѐх	<i>Brassicaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch. Черен синап	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен из ниви, като плевел и из орници, необработвани места, край пътища и селища като бурен.	Семена	до 70%	Не е необходим
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medic.	<i>Brassicaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината,	Стръкове	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Овчарска торбичка		включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради и пътища, като плевел в обработваеми площи (ниви, зеленчукови градини, лозя).			
<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb. ex Prauntl. Войничница	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница).	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Lepidium campestre</i> (L.) R. Br. Полска горуха	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница).	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Nasturtium sylvestris</i> L. Горска поточарка	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, найчесто по влажни места (край огради канавки, чешми, водоеми) като бурен и порядко в обработваеми площи.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Raphanus raphanistrum</i> L. Дива ряпа	<i>Brassicaceae</i>	Широко разпространен но с ограничена численост на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, найчесто като бурен или плевел в ниви и зеленчукови градини.		Няма ресурсно значение	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Sambucus ebulus L.</i> Нисък бяз (Бъзак)	<i>Caprifoliaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Корен Цветове Плодове	до 80%	Не е необходим
<i>Sambucus nigra L.</i> Черен бяз	<i>Caprifoliaceae</i>	По влажни места край реки и в заливни гори край брега на р. Дунав и всички острови от Беленската група, край канали в Беленската низина и в доловете на рекичките, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци	Цветове Плодове	до 80%	Не е необходим
<i>Agrostemma githago L.</i> Къклица	<i>Caryophyllaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви	Надземна част Семена	до 70%	Не е необходим
<i>Herniaria hirsuta L.</i> Влакнесто изсипливче	<i>Caryophyllaceae</i>	По сухи ливади в с. Бяла вода – м. Хисарлъка, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Поселището, м. Правия камък	Връхните неодървенели части заедно с цветовете и листата	Няма ресурсно значение	
<i>Saponaria officinalis L.</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	Разпространен е на територията на цялата община най-често на	Корени	до 40 %	3 години

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Лечебно сапунче		влажни места, край реки и водоеми, но и в регулацията на населените места. Среща се с ниска численост.			
<i>Euonymus europaeus L.</i> Европейски чашкодрян	<i>Celastraceae</i>	Среща се често в горски фонд и по-рядко в крайнините му – с. Бяла вода, с. Кулина вода, с. Татари и с. Петокладенци	Листа Кора Плодове	до 40 %	3 години
<i>Chenopodium album L.</i> Бяла куча лобода	<i>Chenopodiaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Chenopodium botrys L.</i> Огниче	<i>Chenopodiaceae</i>	Среща се често по буренливи чакълести и алувиални наноси край р. Дунав и островите от Беленската група, по-рядко в Беленската низина и край бари, микроязовири и канали на с. Деков, с. Бяла вода, с. Татари, с. Петокладенци и с. Кулина вода.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Chenopodium rubrum L.</i> Червена куча лобода	<i>Chenopodiaceae</i>	Среща се често по алувиални наноси край брега на р. Дунав и всички острови от Беленската островна група.	Стръкове	Ограничено използваем	
<i>Salsola ruthenica</i>	<i>Chenopodiaceae</i>	Среща се наредко на територията на	Стръкове	Ограничено	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>L.</i> Руско вълмо		цялата община по сухи места, лъсови гринди и др – о-в персина – м.Пчели греда, гр. Белене – м. Хисарлъка, м.Вратница, м. Шовене, м. Бозалъка, с. Бяла вода – м. Мехмедов гред, м. Кривите долове, м. Таушана, м. Хисарлъка, м. Кованлъка, с. Кулина вода – м. Бурулица, м. Каладжи орман, м. Киселец, с.Татари – м. Кертика, м. Припека, м. Чолашка могила, м. Манаф баир, с. Деков – м. Селище, с. Петокладенци – м. Правия камък, м. Кръстат дол		използваем	
<i>Calystegia sepium</i> (<i>L.</i>) <i>R. Br.</i> Дребноцветно чадърче	<i>Convolvulaceae</i>	На територията на цялата община най-често на влажни места край реки и други водоеми, гори и в регулациите на селищата. Среща се рядко и с ниска численост.	Стръкове	Ограничено използваем	
<i>Convolvulus arvensis L.</i> Полска поветица	<i>Convolvulaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Cornus mas L.</i> Дрян	<i>Cornaceae</i>	Среща се като единично дърво или храст във влажните долове на горите във всички села на общината.	Плодове	Няма ресурсно значение	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Cuscuta europaea</i> L. Кукувичка прежда	<i>Cuscutaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община, най-често като паразит в зеленчукови градини и по диви растения.	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Knautia arvensis</i> L. Полско червоглавче	<i>Dipsacaceae</i>	По влажни ливади и доловете край барите на с. Петокладенци – м. Кръстат дол, м. Поселището, м. Малка Оряица, с. Татари – м. Кертика, м. Пишмана, с. Деков – м. селище, с. Кулина вода – м. Бурулица, м. Каладжи орман, с. бяла вода – м. Кривите долове, гр. Белене – м. Бозалъка, о-в Персина – м. Пасището	Надземната част по време на цъфтеж	до 70%	Не е необходим
<i>Eleagnus angustifolia</i> L. Миризлива върба	<i>Eleagnaceae</i>	Среща се често като адвентивен вид по влажни места в Беленската низина, по дунавските острови, край селищата.	Листа	до 70%	Не е необходим
<i>Equisetum arvense</i> L. Полски хвоц	<i>Equisetaceae</i>	Често по влажни места, в обработваеми площи, край блата, канали и други водоеми, край брега на р. Дунав, на територията на цялата община.	Връхни надземни части на безспорното лятно стебло	до 70%	Не е необходим
<i>Equisetum palustris</i> L. Блатен хвоц	<i>Equisetaceae</i>	По алувиални наноси по брега на р. Дунав и островите от Беленската островна група, край	Връхни надземни части на безспорното	Ограничено използваем	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		блатата „Кайкуша“, „Мъртвото блато“, „Дульова бара“, „Песчина“ и др.	лятно стебло		
<i>Euphorbia suparissias</i> Host Обикновена млечка	<i>Euphorbiaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община най-често по пасищата, край селищата като рудерал.	Всички части	до 70%	Не е необходим
<i>Bituminaria bituminosa</i> (L.) Stirt Битуминария	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Наземна част	Ограничено използваем	
<i>Galega officinalis</i> L. Конски ребра (жаблек)	<i>Fabaceae</i>	Среща се доста често край водоеми, отводнителни канали, блата, микроязовири, бари в Беленската низина – м. Шовене, м. Хисарлъка, м. Вратница, м. Рибното, м. Таушана, м. Кайкуша, м. Слатина, м. Чернилица, край барите, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци.	Цъфтящите връхни стръкове	до 80%	Не е необходим
<i>Chamaecytisus hirsutus</i> (L.) Link. Космат зановец	<i>Fabaceae</i>	Среща се много рядко в горски фонд и крайнините му в с. бяла вода, с. Кулина вода и с. Татари		Няма ресурсно значение	
<i>Coronilla varia</i> L. Пъстра зайчина	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община в пасища и край населените места	Семена	до 80%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		като рудерал.			
<i>Lathyrus sylvestris</i> L. Горско секирче	<i>Fabaceae</i>	Среща се много нарядко на територията на цялата община в горски фонд, в селищата, по поляни.		Няма ресурсно значение	
<i>Lathyrus tuberosus</i> L. Грудково секирче	<i>Fabaceae</i>	По влажни ливади и доловете край барите на с. Петокладенци – м. Кръстат дол, м. Поселището, м. Малка Оряица, с. Татари – м. Кертика, м. Пишмана, с. Деков – м. селище, с. Кулина вода – м. Бурулица, м. Каладжи орман, с. бяла вода – м. Кривите долове, гр. Белене – м. Бозалъка, о-в Персина – м. Пасището	Стръкове Грудки	Ограничено използваем	
<i>Lotus corniculatus</i> L. Обикновен звездан	<i>Fabaceae</i>	По пасища и крайселски мери гр. Белене – м. Бозалъка, м. Червени бряг, м. Хисарлъка, о-в Персина, с. Деков – м. Старата махала и м. Селището, с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Каладжи орман, м. Бурулица, с. Петокладенци – м.Кръстат дол, м. Поселището, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика	Цъфтящата надземна част Плодовете	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Melilotus alba</i> <i>Medic.</i> Бяла комунига	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Melilotus officinalis (L.) Pall.</i> Лечебна комунига	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или плевел в обработваеми площи.	Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Trifolium arvense</i> <i>L.</i> Полска (плевелна) детелина	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Листа Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Trifolium pratense</i> <i>L.</i> Ливадна детелина	<i>Fabaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или като плевел в обработваеми площи.	Листа Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Trifolium repens L.</i> Пълзяща детелина	<i>Fabaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или като	Листа Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		плевел в обработваеми площи.			
<i>Trigonella coerulea</i> (L.) Син сминдух	<i>Fabaceae</i>	Среща се често по открити места и край каналите на Беленската низина и по всички Беленски острови, по пасища, край блата и дунавската дига.	Семена	до 70%	Не е необходим
<i>Vicia sativa</i> L. Посевна глушина (фий)	<i>Fabaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Листа Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Quercus robur</i> L. Летен дъб	<i>Fagaceae</i>	Среща се рядко като единично дърво в с. Бяла вода, о-ви Персина, Китка, Голяма Бързина.		Няма ресурсно значение	
<i>Centaureum erythraeum</i> Rafn. Червен кантарион	<i>Gentianaceae</i>	Среща се рядко, като единично растение по сухи ливади в с. Бала вода – м. Хисарлъка, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашката могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Поселището, м. Правия камък		Няма ресурсно значение	
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L Her. Цикутово часовниче	<i>Geraniaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или като	Стръкове	Ограничено използваем	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		плевел в обработваеми площи.			
<i>Geranium pyrenaicum</i> Burm fill. Пиринейски здравец	<i>Geraniaceae</i>	Край селищата, в горски фонд (салкъмови гори), по поляни във влажни долове на територията на цялата община.	Листа Цветове Коренища	Ограничено ресурсно значение	
<i>Geranium robertianum</i> L. Зловонен здравец	<i>Geraniaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища	Листа Цветове Коренища	Ограничено използваем	
<i>Myriophyllum spicatum</i> (L.) Roth Класовиден многолистник	<i>Haloragaceae</i>	На територията на цялата община в стоящи или бавно течащи води – блатата на о-в Персина – Песчина, Мъртво блато, Дульова бара, разливи и затони на р. Дунав и край брега на реката, канали в Беленската низина – м. Слатина, м. Кайкуша, м. Чернилица, м. Шовене, м. Гърлата, м. Таушана, рибарници и микроязовири при с. Кулина вода Татари и Бяла вода.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Aesculus hippocastanum</i> L. Конски кестен	<i>Sapindaceae</i>	Декоративно дърво в парковете	Цветове Плодове	Няма ресурсно значение	
<i>Hypericum</i>	<i>Hypericaceae</i>	Широко разпространен на	Цъфтящи	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>perforatum L.</i> Жълт кантарион		територията на цялата община в разредени гори, изоставени орници, по необработвани места.	стръкове		
<i>Pteridium aquilinum (L.) Kuhn.</i> Орлова папрат	<i>Hypolepidaceae</i>	Среща се много рядко по поляни край горския фонд на с. бяла вода – м.Кованлъка		Няма ресурсно значение	
<i>Iris pseudacorus L.</i> Перуника	<i>Iridaceae</i>	По заливаемите влажни места на всички острови от Беленската островна група, край отводнителните канали на Беленската низина, с. Деков – м. Чернилица и с. Бяла вода	Коренище	Няма ресурсно значение	
<i>Lamium maculatum L.</i> Червена мъртва коприва.	<i>Lamiaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата община, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища или като плевел в обработваеми площи.	Цъфтящи стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Mentha arvensis L.</i> Полска мента	<i>Lamiaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата община като рудерал край пътища, изоставени ниви, предимно по влажни места.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Mentha aquatica L.</i> Водна мента	<i>Lamiaceae</i>	На територията на цялата община край течащи води и блата, край барите, преминаващи през селата	Стръкове	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		- Бяла вода, Кулина вода, татари и Петокладенци, край р. Дунав, островните блата, край каналите на Беленската низина			
<i>Mentha pulegium</i> L. Блатна мента	<i>Lamiaceae</i>	Край водоеми от всякакъв тип – островните блата, край барите, преминващи през селата - Бяла вода, Кулина вода, татари и Петокладенци, край р. Дунав, островните блата, край каналите на Беленската низина и др.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Origanum vulgare</i> L. Обикновен риган	<i>Lamiaceae</i>	Среща се рядко по ливади и крайселски мери – с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. кулина вода – м. Бурулица, м. Киселец, с. Петкладенци – м. Кръстат дол, м. Поселището, м. Правия камък, с. татари – м. Припене, м. Манаф баир, м. Кертика, с. деков – м. Селище, гр. Белен – м. Бозалъка		Забранен за събиране със заповед на министъра на околната среда и водите	
<i>Salvia verticillata</i> L. Прешленест конски босилек	<i>Lamiaceae</i>	Среща се често на територията на цялата община по влажни места край реки, вади, чешми, бари, в селищата край огради като рудерал.	Стръкове	до 70%	Не е необходим
<i>Sideritis montana</i> L	<i>Lamiaceae</i>	По сухи поляни – гр. Белене –	Стръкове	до 70%	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Планински миризлив бурен		м.Червени бряг, м. Бозалъка, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. бяла вода – м. Кривите долове, м. Кованлъка , м. Хисарлъка			
<i>Stachys annua L.</i> Едногодишен ранилист	<i>Lamiaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Teucrium chamaedrys L.</i> Обикновено подъбиче	<i>Lamiaceae</i>	По сухи поляни – гр. Белене – м.Червени бряг, м. Бозалъка, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. бяла вода – м. Кривите долове, м. Кованлъка , м. Хисарлъка	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Teucrium polium L.</i> Бяло подъбиче	<i>Lamiaceae</i>	По сухи поляни – гр. Белене – м.Червени бряг, м. Бозалъка, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с.	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. бяла вода – м. Кривите долове, м. Кованлъка , м. Хисарлъка			
<i>Thymus callieri</i> <i>Borb.</i> Калиерова машерка	<i>Lamiaceae</i>	По сухи поляни – гр. Белене – м. Червени бряг, м. Бозалъка, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Бяла вода – м. Кривите долове, м. Кованлъка , м. Хисарлъка	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Asparagus officinalis L.</i> Лечебна зайча сянка	<i>Liliaceae</i>	По сухи поляни – с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Бяла вода – м. Кованлъка , м. Хисарлъка, дигите край р. Дунав.	Коренище Клонки	до 70 %	Не е необходим
<i>Ruscus aculeatus L.</i>	<i>Asparagaceae</i>	Ограничено разпросреанен в горския фонд на с. Бяла вода		Забранена за събиране със заповед на министъра на	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

				околната среда и водите	
<i>Althaea officinalis</i> L. Лечебна ружа	<i>Malvaceae</i>	Среща се доста често край водоеми, отводнителни канали, блата, микроязовири, бари в Беленската низина – м. Шовене, м. Хисарлъка, м. Вратница, м. Рибното, м. Таушана, м. Кайкуша, м. Слатина, м. Чернилица, край барите, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци, масово по островите на р. Дунав		Забранена за събиране със заповед на министъра на околната среда и водите	
<i>Althaea rosea</i> L. Градинска ружа	<i>Malvaceae</i>	Отглежда се като декоративно растение, като подивява и се среща като рудерално растение покрай пътища и ниви.	Цвят	до 80 %	Не е необходим
<i>Malva sylvestris</i> L. Горски слез	<i>Malvaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи.	Цвят Листа	до 80 %	Не е необходим
<i>Fraxinus ornus</i> L. Мъждрян	<i>Oleaceae</i>	Среща се често в горски фонд и по-рядко в крайнините му – с.	Кора	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		Бяла вода, с. Кулина вода, с. Татари и с. Петокладенци			
<i>Fraxinus oxycarpa</i> Willd. Полски ясен	<i>Oleaceae</i>	Среща се в състава на заливни върбово-тополови гори по дунавското крайбрежие, западно от гр. Белене, по островите Китка, Милка, Персина и Голяма Бързина	Кора Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Paeonia peregrine</i> Mill Червен божур	<i>Paeoniaceae</i>	Единично находище при с. кулина вода – м. Киселец		Под специален режим на опазване и ползване съгласно ежегодно издадена заповед на министъра на околната среда и водите	
<i>Chelidonium majus</i> L. Змийско мляко	<i>Papaveraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи, но предимно на влажни и сенчести места	Цъфтяща наземна част	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Papaver rhoeas L</i> Полски мак	<i>Papaveraceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи	Венчелистчета	до 70 %	Не е необходим
<i>Plantago lanceolata L.</i> Теснолистен живовляк	<i>Plantaginaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Plantago major L.</i> Широколист живовляк	<i>Plantaginaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Plantago media L.</i> Среден живовлек	<i>Plantaginaceae</i>	По много сухи поляни – с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петоклденци - м. Поселището, м. Правия камък, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Бяла вода – м. Хисарлъка	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Persicaria</i>	<i>Polygonaceae</i>	Широко разпространен на	Стръкове	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>hydropiper (L.) Spach.</i> воднопипериче		територията на цялата община по влажни места край водоеми от всякакъв тип			
<i>Portulaca oleraceae L</i> Обикновена тученица	<i>Portulacaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и плевел в обработваеми площи	Надземната част	до 70 %	Не е необходим
<i>Adonis aestivalis L.</i> Летен горицвет	<i>Ranunculaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината най-често като плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница), но спорадично и ниска численост	Цъфтящи стъбла с незрели плодове	Няма ресурсно значение	
<i>Anemone ranunculoides L.</i> Лютиковидна съсънка	<i>Ranunculaceae</i>	Среща се рядко в липовите гори и по крайнините на с. Бяла вода, с. Кулина вода и с. Татари		Няма ресурсно значение	
<i>Clematis vitalba L</i> Повет	<i>Ranunculaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, но най-често по влажни места край водоеми, огради, пътища	Корен Листа Цветове	до 40 % до 70 %	Не е необходим
<i>Consolida regalis S. F. Gray</i> Обикновена	<i>Ranunculaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата община, включително и в регулация на	Стръкове Семена	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

ралица		селищата, най-често като плевел в обработваеми площи (ниви)			
<i>Helleborus odorus</i> W. et K Кукуряк	<i>Ranunculaceae</i>	Среща се често предимно в горски фонд и крайнините му на всички села в общината	Коренища	до 40 %	Не е необходим
<i>Ranunculus ficaria</i> L. Жълтурче	<i>Ranunculaceae</i>	Среща се доста често на територията на цялата община, предимно по умерено влажни тревисти места и в горски фонд (предимно липа и салкъм) в селищата, край бари.	Коренища Надземната част Цветни кошнички	до 40 % до 70 %	Не е необходим
<i>Ranunculus repens</i> L. Пълзящо лютиче	<i>Ranunculaceae</i>	Среща се често на територията на цялата община по влажни места, край канавки, вади, бари, реки, по островите от Беленската група, в топови култури, естествени заливни гори, покрай каналите на Беленската низина. Среща се и в селищата, в паркове, канавки.	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Paliurus spinachristi</i> Mill. Драка (челия)	<i>Rhamnaceae</i>	Среща се рядко по скалисти места – с. Бяла вода – м. Хисарлъка, м. Кованлъка, с. Татари с. Кулина вода	Плод	до 80 %	Не е необходим
<i>Agrimonia eupatoria</i> L. Лечебен камшик	<i>Rosaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		край огради, пътища и гори от всякакъв вид, и много по-рядко вторично навлиза в изоставени обработваеми площи (овощни градини)			
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq Червен глог	<i>Rosaceae</i>	Навсякъде в горите от салкъм и липа – с.Петокладенци, с. Татари, с. Деков, с.Бяла вода, гр. Белене, в покрайнините на селищата като единичен храст, по дигите на р. Дунав, в долове и паркове.	Цвят Плод	до 80 %	Не е необходим
<i>Fragaria vesca</i> L. Горска ягода	<i>Rosaceae</i>	Среща се в горския фонд на територията на цялата община	Плод Листа	Ограничено използваем	
<i>Geum urbanum</i> L. Градско омайниче	<i>Rosaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата община, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен край огради, пътища и гори от всякакъв вид	Коренища Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Potentilla reptans</i> L. Пълзящо прозорче	<i>Rosaceae</i>	Среща се често на територията на цялата община по влажни места, край канавки, вади, бари, реки. Среща се и в селищата, в паркове.	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Prunus spinosa</i> L. Трънка	<i>Rosaceae</i>	Среща се често предимно в горски фонд и крайнините му, но е доста чест и по сухи ливади като единичен храст, в селищата,	Цвят Плод	до 80 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

		масово по дигите на р. Дунав.			
<i>Rosa canina L.</i> Шипка	<i>Rosaceae</i>	Среща се масово в горски фонд по скалисти места, в селищата край долове, край отводнителни канали, по синури.	Цвят Плод	до 80 %	Не е необходим
<i>Rubus caesius L.</i> Полска къпина	<i>Rosaceae</i>	Среща се доста често като плевел в ниви, по крайнините на селищата (край огради), в алувиалните гори край реките, в паркове, край бари.	Цвят Плод	до 80 %	Не е необходим
<i>Sanguisorba minor Scop.</i> Дребна динка	<i>Rosaceae</i>	По сухи места в с. Бяла вода – м. Кованлъка, м. Хисарлъка, м. Кривите долове, с. Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Правия камък, м. Кръстат дол	Коренища	до 40 %	Не е необходим
<i>Cruciata laevipes L.</i> Гергевка	<i>Rubiaceae</i>	Среща се доста често на територията на цялата община, предимно по умерено влажни тревисти места и в горски фонд (предимно липа и салкъм) в селищата, край бари.	Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Galium verum L.</i> Еньовче	<i>Rubiaceae</i>	Среща се често в горски фонд, предимно във влажните долове	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Salix alba L.</i> Бяла върба	<i>Salicaceae</i>	Навсякъде по брега на р. Дунав и по всички острови от беленската островна група, формира естествени алувиални гори, порядко като единично покрай баричките, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Петокладенци и Татари, покрай блатата и рибарниците в Беленската низина	Кора	до 40 %	Не е необходим
<i>Salix purpurea L.</i> Ракита	<i>Salicaceae</i>	Често по алувиалните наноси по брега на р. Дунав и всички острови от Беленската островна група, като формира крайречни храсталаци.	Кора	до 40 %	Не е необходим
<i>Verbascum phlomoides L.</i> Лечебен лопен	<i>Scrophulariaceae</i>	Широко разпространен на територията на цялата община, най-често като рудерално растение край водоеми, пътища.	Венчелистчета	до 70 %	Не е необходим
<i>Veronica arvensis L.</i> Полско великденче	<i>Scrophulariaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница), но спорадично и с ниска численост	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Veronica prostrata L.</i>	<i>Scrophulariaceae</i>	Много рядко на сухи места - с. Бяла вода –м. Хисарлъка, с.	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Пълзящо великденче		Кулина вода – м. Киселец, м. Бурулица, с. Деков – м. Селище, с. Татари – м. Припека, м. Манаф баир, м. Чолашка могила, м. Кертика, с. Петокладенци – м. Правия камък, м. Поселището			
<i>Datura stramonium</i> L. Татул	<i>Solanaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Hyoscyamus niger</i> L. Черен блян	<i>Solanaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Physalis alkekengi</i> L. Мехунка	<i>Solanaceae</i>	Предимно в горски фонд на територията на цялата община, но и по влажните места край дунавската дига, покрай каналите и баричките.	Плодове	до 80 %	Не е необходим
<i>Solanum dulcamara</i> L. Червено кучешко грозде	<i>Solanaceae</i>	По влажни места край реки и в заливни гори край брега на р. Дунав и всички острови от Беленската група, край канали в Беленската низина и в доловете на рекичките, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци	Клонки с листа	до 70 %	Не е необходим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

<i>Solanum nigra</i> Черно кучешко грозде	<i>Solanaceae</i>	Широко разпространен вид на територията на цялата община, честокато плевел в ниви (слънчоглед, царевица, пшеница)	Клонки с листа	до 70 %	Не е необходим
<i>Sparganium erectum L.</i> Ежова главичка	<i>Sparganiaceae</i>	Видът е широко разпрстранен на територията на цялата община по влажни, осветени от слънцето места край водоеми от всякакъв тип - р. Дунав, помалките бари, временни разливи, отводнителни канали, рибарници, микроязовири, големи локви, по-рядко край канавки, чешми и др	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Tilia tomentosa Moench.</i> Сребролистна липа	<i>Malvaceae</i>	Формира гори в селата Бала вода, Кулина вода и Татари	Цвят	до 80 %	Не е необходим
<i>Urtica urens L.</i> Гръцка коприва	<i>Urticaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен по влажни и сенчести места край огради, пътища, нарушени терени и по-рядко като плевел в обработваеми площи.	Коренища Листа Стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Valeriana officinalis L.</i>	<i>Valerianaceae</i>	Среща се доста рядко - единични растения на островитеот		Забранена за събиране със	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Делянка		Беленската островна група, по брега на р. Дунав, в заливните гори от върба и топола и край баричките, минаващи през селата Бяла вода, Кулина вода, Петокладенци и Татари		заповед на министъра на околната среда и водите	
<i>Verbena officinalis</i> Лечебна върбинка	<i>Verbenaceae</i>	Видът е широко разпространен на територията на цялата общината, включително и в регулация на селищата, най-често като бурен по влажни и сенчести места край огради, пътища, нарушени терени и по-рядко като плевел в обработваеми площи.	Цъфтящи стръкове	до 70 %	Не е необходим
<i>Viola odorata</i> Миризлива теменуга	<i>Violaceae</i>	Среща се често предимно в горски фонд и крайнините му на селата Бяла вода, Кулина вода, Татари и Петокладенци	Корени Листа Цветове	до 70 % до 70 %	2 години Не е необходим

IV. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И РЕСУРСИТЕ ОТ ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ, ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО ИМ ПОЛЗВАНЕ

Събирането на билки от естествените находища на лечебни растения се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения и на настоящата програма за територията на община Белене.

Ползването на лечебните растения и техните ресурси включва:

- 1/ събирането на билки от диворастящи и култивирани лечебни растения;
- 2/ придобиването на билки за първична обработка или преработка;
- 3/ събирането на генетичен материал от диворастящи лечебни растения за култивиране, за опазване при условия извън естествената среда на лечебните растения или за възстановяване на други места в природата.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на разрешително за ползване, издадено по реда на Закона за лечебните растения. Разрешително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти - общинска собственост. Разрешително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от общината.

Разрешителното задължително придружава събраните билки до и в билкозаготвителния пункт и складовете към него.

Съгласно чл. 22 от Закона за лечебните растения разрешително за ползване на лечебните растения се издава от:

1. директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство в определения им териториален обхват - когато ползването е от горски територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени им за управление въз основа на договор, след заплащане на такса в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство;

2. кмета на общината, когато ползването е от:

а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;

в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

---

3. лице с висше лесовъдско образование, оправомощено от кмета на съответната община и регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, след заплащане на такса в общината, както и за такива, предоставени на общината за управление въз основа на договор;

4. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горски територии, за което горско сдружение е сключило договор;

5. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 5, за които собственикът има сключен договор за конкретния имот.

РИОСВ – Плевен осъществява контрол върху издадените позволителни за ползване на лечебните растения.

Съгласно чл. 24, ал. 1 от Закона за лечебните растения таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1. Таксите постъпват в бюджета на общината и се изразходват за: плановите документи; дейности по поддържането и възстановяването на лечебни растения и техните находища; научни изследвания и наблюдение на лечебните растения; изграждане и поддържане на специализираните: карта, регистър и информационна система за лечебните растения; култивиране и преработка на лечебните растения; обучение, издаване на образователни материали, провеждане на конференции по лечебни растения; други дейности, свързани с управлението и контрола по Закона за лечебните растения.

Съгласно *Наредба № 8 За определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Белене*, приета с Решение №7/17.03.2003 г. на Общински съвет Белене с последващи изменения, за ползването на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти, общинска собственост е определена такса, съгласно тарифата за таксите, които се заплащат за използване на лечебни растения от земи, гори и водни обекти - държавна собственост. Наредбата не определя такса за издаване на позволително

Ползването на недървесни горски продукти от горските територии – общинска собственост, в това число и лечебни растения се извършва по реда на чл. 58 от *Наредба за управление на горските територии - собственост на община Белене*, приета с Решение № 43 от Протокол №4/27.05.2021 г. на ОбС – Белене.

Съгласно чл. 26 от Закона за лечебните растения позволителното за ползване се издава на билкозаготвител - юридическо лице, или на физическо лице, което събира билки за продажба или генетичен материал от лечебни растения, и определя:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

---

1. вида на ползването;
2. разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части;
3. района или конкретното находище;
4. начина на ползване;
5. срока на ползване;
6. други условия, свързани с опазване на находището;
7. лицата, извършващи ползването, ако те са различни от титуляря на разрешителното.

Когато разрешителното е издадено на билкозаготвител - юридическо лице, в него поименно се записват физическите лица, с които той организира събирането, броят на тези лица не може да бъде по-голям от 20 души.

Разшителното се издава преди осъществяване на ползването.

Билкозаготвителят е длъжен:

1. да уведоми съответната регионална инспекция по околната среда и водите за организираните от него билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях;
2. да закупува само билки, за които е издадено разрешително от компетентните за това органи или удостоверение за култивиране;
3. да съхранява разрешителните и/или удостоверенията по т. 2 в срок до 31 март на следващата календарна година;
4. да води книга за закупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в регионалната инспекция по околната среда и водите;
5. да осигурява достъп на контролните органи по Закона за лечебните растения за проверка на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация;
6. до 20 януари да представя в съответната регионална инспекция по околната среда и водите обобщена информация за закупените, обработените и реализираните през предходната година билки и техния произход по разрешително, както и за складовите наличности.

Ползвателят на разрешителното за ползване на лечебни растения е длъжен:

- Да не допуска ползване на лечебните растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;
  - Да не допуска ползване на защитени от закона лечебни растения;
  - Да почиства прилежащите територии след приключване на ползването;
  - След изтичането на посочените в разрешителното срокове да не се разпорежда с останалите недобити лечебни растения, които заедно със заплатените такси остават за общината;
  - При извършване на ползването да носи винаги в себе си разрешителното.
-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

Когато билките са добити от култивирани насаждения, според нормативните изисквания те се придружават от удостоверения, за които все още няма утвърдена законова форма. Тези удостоверения се издават от Кмета на общината след проверки, които установяват дали количеството на добитите билки отговаря на площта на култивираните насаждения - така може да се прецени, дали не са използвани билки от естествени находища, което е важно за тези лечебните растения, които са защитени или са под специален режим на опазване и ползване.

Съгласно Заповед № РД-162/25.02.2021 г. на Министъра на околната среда и водите на основание на чл. 10., ал. 1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения са определени допустими за събиране от естествените находища, извън територията на националните паркове, количества от следните видове билки: Божур червен (*Paeonia peregrina* Mill.), Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill.), Иглика лечебна (*Primula veris* L.), Катарника, Пелин бял (*Artemisia alba* Turra), Лазаркиня, Еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.), Лудо биле, Старо биле (*Atropa belladonna* L.), Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.), Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.), Тлъстига лютивя, Жълто прозориче (*Sedum acre* L.), Трън кисел (*Berberis vulgaris* L.), Шапиче (*Alchemilla vulgaris* complex).

Със заповедта на Министъра на околната среда и водите се забранява събирането в националните паркове на горепосочените видове лечебни растения. Забранява се и разпределението на билки от горепосочените видове лечебни растения на билкозаготовителни пунктове, които не отговарят на изискванията на Наредба №5 от 19.07.2004 г. на МЗ, обн. ДВ, бр. 85 от 28.09.2004 г.

На територията на цялата страна е забранено събирането на билки от следните видове лечебни растения от естествените им находища: Бенедиктински трън, пресечка (*Chicus benedictus* L.), Волски език (*Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm.), Горичцвет пролетен (*Adonis vernalis* L.), Дилянка лечебна, валериана (*Valeriana officinalis* L.), Залист бодлив (*Ruscus aculeatus* L.), Изтравниче, страшниче (*Asplenium trichomanes* L.), Исландски лишей (*Cetraria islandica* (L.) Ach.), Исоп лечебен (*Hyssopus officinalis* L. ssp. *aristatus*), Какула едрочветна (*Salvia tomentosa* Mill.), Копитник (*Asarum europaeum* L.), Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng), Момина сълза (*Convallaria majalis* L.), Оман бял (*Inula helenium* L.), Папаронка жълта, жълт мак (*Glaucinum Flavum* Crantz), Пелин сантонитов (*Artemisia santonicum* L.), Пирински/Мурсалски/Алиботушки чай (*Sideritis scaedica* Grisb.), Пищялка панчичева (*Angelica pancici* Vand), Плаун бухалковиден (*Lycopodium clavatum* L.), Риган бял (*Origanum vulgare* L. Ssp. *Hirtum* (Link) *letsvaart*), Ружа лечебна (*Althaea officinalis* L.), Салеп (*Orchis* sp. *diversa*), Смил жълт (*Helichrysum arenarium* (L.) Moech.), Хуперция иглолистна, плаун обикновен (*Huperzia inunidata* (L.) Bernh = *L.selago*), Цистозира (*Cystoseira barbata* (Good et Vood) Ag.).

На територията на община Белене от забранените за събиране билки се срещат Дилянка лечебна, валериана (*Valeriana officinalis* L.), Риган бял (*Origanum vulgare* L. Ssp. *Hirtum* (Link) *letsvaart*), Ружа лечебна (*Althaea officinalis* L.).

Посочените в заповедта на Министъра на околната среда и водите ограничения и забрани не се отнасят за количествата билки, събирани за лични нужди.

На територията на община Белене към края на 2021 г. има 1 билкозаготовителен пункт в гр. Белене.

V. ПРИОРИТЕТНИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ И РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЛЕЧЕБНИТЕ РАСТЕНИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА РЕДКИ ИЛИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ

Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване.

Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. То включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете.

Като основна причина за намаляване на лечебните растения е тяхната свръх експлоатация, неправилно събиране, липсата на период на възстановяване на популациите, прекомерната паша на едър и дребен добитък и др.

Опазването на лечебните растения е отговорност както на местните власти, издаващи разрешителни и осъществяващи контрол, така и на ползвателите. Поради тази причина за изпълнение целите на ПООС 2021-2028 г. ще бъдат предприети следните мерки:

- Осъществяване на контрол за недопускане на ползване на лечебни растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;
  - Запознаване на жителите на общината чрез кметовете на кметства със заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през съответната година и осъществяване на контрол по нейното изпълнение;
  - Запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности;
  - Предоставяне на собствениците и ползвателите на земеделски земи на наличната информация за лечебните растения на територията на общината, за пригодността на земята за отглеждането им, както и информация за задълженията и препоръките относно земеползването, включително използване на екологосъобразни технологии за отглеждане, свързани с лечебните растения в общината;
-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛЕНЕ 2021-2028
РАЗДЕЛ „ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ“

- Даване на указания, относно начина на ползване на лечебните растения на територията на община Белене, както и правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, регламентирани с наредбата по чл. 27 от Закона за лечебните растения;
- Извършване на постоянни проверки на място (пунктове, пазари) за спазване на условията, посочени в разрешителните за ползване на лечебни растения;
- Недопускане на палене на стърнища и предотвратяване на горски пожари

В Наредба № 8 За определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Белене, както и Наредба за управление на горските територии - собственост на община Белене, са определени начините за земеползване и издаване на разрешително за ползване на лечебни растения, лицата, на които се издават, както и таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – общинска собственост.

Към настоящия момент няма предложения за тяхната актуализация и е целесъобразно тази информация да остане в настоящата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, предоставяни от Общината.